

Yleisohje seksuaalisen hyväksikäytön¹ ja häirinnän ehkäisemisestä ja poistamisesta kehitysyhteistyössä ja humanitaarisessa avussa

Tämä yleisohje on tarkoitettu ulkoministeriön ja sen edustustojen henkilöstön käyttöön. Yleisohje on julkinen asiakirja, jonka ulkoministeriön kehityspoliittinen ohjausryhmä on hyväksynyt 1. maaliskuuta 2023.

1 Johdanto

Tämän yleisohjeen tarkoituksena on antaa tietoja ja käytännön ohjeita seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemisestä ja poistamisesta kehitysyhteistyössä ja humanitaarisessa avussa. Yleisohje perustuu OECD:n kehitysapukomitean DACin (Development Assistance Committee) [suositukseen](#) seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän lopettamisesta kehitysyhteistyössä ja humanitaarisessa avussa. Ohjeen tarkoituksena on lisätä ulkoministeriön ja sen edustustojen henkilöstön tietämystä aiheesta, sekä tarjota neuvoja ja välineitä seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemiseksi ja poistamiseksi, sekä siihen puuttumiseksi.

Yleisohjeen alussa todetaan, miten tärkeää on johtajien sitoutuminen seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemiseen ja poistamiseen kehitysyhteistyössä ja humanitaarisessa avussa. Sen jälkeen ohjeessa esitellään lyhyesti keskeiset periaatteet ja Suomen kansainväliset sitoumukset. Ohjeen toisessa osassa kerrotaan, miten seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäiseminen ja poistaminen voidaan sisällyttää osaksi kehitysyhteistyöhankkeen koko elinkaarta. Siinä kuvaillaan myös toimenpiteet, joihin ulkoministeriö on ryhtynyt (seksuaalisen) häirinnän ehkäisemiseksi ja poistamiseksi, sekä siihen puuttumiseksi ulkoministeriössä, ja prosessi, joka käynnistetään, jos ulkoministeriössä esiintyy (seksuaalista) häirintää.

Tämä ohje on ns. elävä asiakirja, sillä siihen sisällytetään uusia työkaluja ja ohjeita sitä mukaa kuin niitä kehitetään. Yleisohjeesta voi lähettää palautetta osoitteeseen keo-20@gov.fi.

¹ Seksuaalinen hyväksikäyttö sisältää myös seksuaalisen riiston (engl. sexual abuse and exploitation).

2 Johtajien sitoutuminen

Sitoutuminen organisaation kaikilla tasoilla ja erityisesti ylemmän johdon tasolla on ratkaisevan tärkeää. Tutkimukset osoittavat, että kun ylempi johto suhtautuu vakavasti seksuaaliseen hyväksikäyttöön ja häirintään, myös työntekijät ottavat sen vakavammin. Johdolla on myös keskeinen rooli organisaatiokulttuurin muodostumisessa. Se on tärkeä taustatekijä, sillä se kuvastaa organisaation asenteita, arvoja ja odotuksia.

Johdon on torjuttava seksuaalista hyväksikäyttöä ja häirintää toimenpiteillä, joilla lisätään työyhteisön monimuotoisuutta ja osallisuutta. Tähän voivat kuulua sukupuolten tasa-arvoa ja seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisyä edistävät henkilöstöhallintokäytännöt, seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemistä koskevien keskustelujen lisääminen johdon kokousten asialistoille, seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemistä edistävän ns. champion-tehtävän luominen johtoon, ja sukupuolten tasapuolisen edustuksen edistäminen erityisesti johtotehtävissä. Johtoa tulee kannustaa valvomaan heidän omaa toimintaansa ja ylemmän johdon toimintaa.

3 Keskeiset periaatteet

Seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäiseminen ja poistaminen on ulkoministeriölle ensiarvoisen tärkeää. Ulkoministeriöllä on **nollatoleranssi** seksuaalista hyväksikäyttöä ja häirintää kohtaan. Ulkoministeriö ei hyväksy myöskään sitä, ettei seksuaaliseen hyväksikäyttöön ja häirintään puututa. Nollatoleranssi ei tarkoita sitä, ettei näitä tapauksia koskaan esiinny. Ulkoministeriöllä on työnantajana velvollisuus puuttua työpaikalla esiintyvään seksuaaliseen hyväksikäyttöön ja häirintään työturvallisuuslain (738/2002), naisten ja miesten välisestä tasa-arvosta annetun lain (609/1986) ja yhdenvertaisuuslain (1325/2014) nojalla. Ulkoministeriö sisällyttää tämän velvollisuuden kaikkiin sopimuksiinsa ja valtionavustuksia koskeviin ehtoihinsa.

Seksuaalisen hyväksikäyttöä ja häirintää kokeneiden oikeuksien, tarpeiden ja turvallisuuden on oltava seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemisen ja poistamisen, sekä siihen puuttumista koskevien toimien keskiössä. Tapausten yksityisyys ja luottamuksellisuus on varmistettava. Haavoittuvassa asemassa olevilla naisilla ja tytöillä, kuten maan sisäisesti siirtymään joutuneilla henkilöillä, pakolaisilla, vammaisilla naisilla ja tytöillä, sekä etnisiin tai seksuaalisiin vähemmistöihin kuuluvilla naisilla, on muita suurempi riski joutua seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän kohteeksi.

Seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän perimmäiset syyt juontavat juurensa sukupuolten epätasa-arvosta, syrjivistä sosiaalisista normeista ja sukupuolistereotyyppioista sekä valtasuhteiden epätasapainosta. Näihin on puututtava, jotta varmistetaan tasa-arvoinen ja osallistava **organisaatiokulttuuri**. **Johdolla** on tässä asiassa keskeinen rooli.

Käytössä on oltava tehokkaasti toimivat **raportointi- ja tutkintamekanismit**. **Tietoisuuden lisääminen ja koulutuksen järjestäminen** seksuaaliseen hyväksikäyttöön ja häirintään liittyvistä asioista ja siihen puuttumisesta ulkoministeriön, edustustojen ja sidosryhmien henkilöstölle on ratkaisevan tärkeää, jotta voidaan lisätä sitä koskevaa ymmärrystä ja kehittää valmiuksia.

Seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemisen sekä siihen puuttumisen seuranta, raportointi ja arviointi ovat myös erittäin tärkeitä. Suomi seuraa tätä aihetta tiiviisti YK-järjestöjen ja kehityspankkien johtokunnissa, sekä muilla foorumeilla. Suomi kannustaa YK-järjestöjä liittymään alla mainittuun OECD:n kehitysapukomitean suositukseen.

Kuka tahansa voi kokea seksuaalista hyväksikäyttöä ja häirintää sukupuolesta riippumatta. Seksuaaliseen hyväksikäyttöön ja häirintään syyllistyvät henkilöt voivat olla minkä tahansa sukupuolen edustajia. Seksuaalinen hyväksikäyttö ja häirintä ovat seksuaalista ja sukupuolittunutta väkivaltaa. Seksuaalista hyväksikäyttöä ja häirintää voi tapahtua myös verkossa.

Seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäiseminen on jokaisen vastuulla.

4 Suomen kansainväliset sitoumukset

Vuonna 2018 Lontoossa pidetyssä huippukokouksessa joukko avunantajamaita liittyi [Lontoon sitoumuksiin](#), joiden tavoitteena on saavuttaa neljä pitkän aikavälin muutosta:

- Varmistetaan tuki selviytyjille, uhreille ja väärinkäytösten paljastajille, lisätään vastuuvastuuta ja avoimuutta, vahvistetaan ilmoitusmekanismeja ja puututaan rankaisemattomuuteen.
- Kannustetaan kulttuurista muutosta vahvan johtajuuden, organisaatioiden vastuuvastuun ja vahvempien henkilöstöresursseja koskevien prosessien avulla.

- Hyväksytään vähimmäisvaatimukset ja varmistetaan, että sekä avunantajat, että kumppanit täyttävät ne.
- Vahvistetaan organisaatioiden valmiuksia ja osaamista kansainvälisen avun alalla muun muassa kehittämällä yhteistyökumppaneiden valmiuksia, jotta ne voivat täyttää vähimmäisvaatimukset.

Vuonna 2019 annettu OECD:n kehitysapukomitea DACin suositus seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän lopettamisesta kehitysyhteistyössä ja humanitaarisessa avussa on kyseessä ensimmäinen kansainvälinen standardi kehitysapukomitean jäsenille, avunantajille ja kansainvälisille sidosryhmille. Suosituksessa esitellään seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemisen ja siihen puuttumisen kuusi keskeistä pilaria:

1. politiikat, ammatilliset menettelytapasäännöt, organisaation muutos ja johtajuus;
2. uhri-/selviytyjäkeskeinen lähestymistapa ja tukimekanismit;
3. ilmoittaminen, puuttuminen ja menettelytavat;
4. koulutus, tietoisuuden lisääminen ja viestintä;
5. kansainvälinen koordinointi; ja
6. seuranta, arviointi, saatujen oppien jakaminen ja raportointi.

Suosituksen toimeenpanosta laaditaan erityinen seurantaraportti ja sen toimeenpanoa seurataan myös DACin jäsenten vertaisarviointien yhteydessä. Myös monenväliset järjestöt voivat liittyä suositukseen. Tammikuuhun 2023 mennessä neljä YK-järjestöä (Unicef, UNHCR, UNFPA ja UNOPS) ovat liittyneet suositukseen. Suomi kannustaa YK:n järjestöjä ja kehityspankkeja liittymään siihen. DACin sihteeristö tukee jäseniä suosituksen toimeenpanossa tarjoamalla asiantuntijatukea (esim. koulutusta).

Nämä kaksi sitoumusta ovat luonteeltaan poliittisia, eivät oikeudellisia. Sekä Lontoon sitoumuksia, että DACin suositusta varten on perustettu oma kansainvälinen työryhmänsä. KEO-20 edustaa Suomea molemmissa työryhmissä.

Suomi on jäsen verkostossa, joka edistää suojelua sukupuolittuneelta väkivallalta ([Call to Action on Protection from Gender-Based Violence in Emergencies](#)) kriisitilanteissa. Jokainen verkoston jäsen on

sitoutunut vuosien 2021-2025 tiekartan mukaisesti puuttumaan seksuaaliseen hyväksikäyttöön ja häirintään (PSEAH) omissa linjauksissaan, sekä vastuuvollisuus- ja palautemekanismeissaan. Samalla on varmistettava, että sukupuolittuneen väkivallan selviytyjille on tarvittavat palvelut olemassa humanitaarisen vasteen jokaisessa vaiheessa tai muussa toiminnassa humanitaaristen toimijoiden tai heidän kumppaniensa toimesta. Jokaisen verkoston kumppanijärjestön täytyy ottaa käyttöön ja toimeenpanna sukupuolittuneen väkivallan, seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän estämistä, sekä sukupuolten tasa-arvoa koskevia linjauksia ja järjestelmiä, joilla varmistetaan järjestön oma vastuuvollisuus, sekä raportoida niistä. Myös Suomi raportoi toimenpiteistään verkostolle

Monenkeskisten järjestöjen suoriutumista arvioiva [MOPAN-verkosto](#) on laatinut seksuaalista hyväksikäyttöä ja häirintää käsittelevän [muistion](#) monenkeskisten järjestöjen toimijoille. Sen tarkoituksena on auttaa tunnistamaan ja korjaamaan seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemisen puutteita ja varmistaa asianmukaiset uhri-/selviytyjäkeskeiset toimet seksuaaliseen hyväksikäyttöön ja häirintään puuttumiseksi. Muistio on suunnattu myös verkoston jäsenmaille, sekä muille avunantajille ja sidosryhmille, jotka ovat kiinnostuneita kehittämään kriteerejä rahoittamiensa tai hallinnoimiensa järjestöjen seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisytoimien seurantaan.

5 Seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäiseminen ja siihen puuttuminen käytännössä

5.1 Seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäiseminen ja poistaminen kehitysyhteistyössä

Seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemisen huomioiminen kehitysyhteistyön suunnittelussa, toimeenpanossa ja seurannassa:

Suunnittelu	Sopimukset	Toimeenpano ja seuranta
<ul style="list-style-type: none">• Sisällytetään seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän riski(t) (myös kuvaus, todennäköisyys, vaikutukset, riskienhallintatoimet, vastuuhenkilö(t)) hankeasiakirjan riskitaulukkoon.• Arvioidaan seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän riskit AHA-KYT-järjestelmässä osana laadunvarmistuslautakunnan menettelyä.	<ul style="list-style-type: none">• Sisällytetään seksuaalista hyväksikäyttöä ja häirintää koskeva lauseke rahoitussopimukseen.	<ul style="list-style-type: none">• Sisällytetään seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemistä koskevat keskustelut hankkeen arviointien / johtokuntien / ohjausryhmien asialistoille.• Järjestetään koulutuksia henkilöstölle ja harkitaan PSEAH-focal pointin nimittämistä• Lisätään tietoisuutta seksuaalisesta hyväksikäytöstä ja häirinnästä, sekä ulkoministeriön väärinkäyttöilmoituskanavasta (www.vaarinkayttoilmoitus.fi) yhteistyössä paikallisten kumppaneiden kanssa.• Sisällytetään seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemistoimien toimeenpanon arviointi hankkeiden vuosija loppukertomuksiin.• Sisällytetään seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemistoimien analysointi hankkeiden arviointeihin ja evaluointeihin.

5.1.1 Riskienhallinta

Ulkoministeriön riskienhallintapolitiikassa määritellään ulkoministeriön riskienhallinnan yleiset tavoitteet, periaatteet ja vastuut. Kehitysyhteistyön riskienhallintapolitiikassa (PF11LUAF-21) määritellään kehitysyhteistyöhön liittyvät riskienhallinnan yleiset tavoitteet, periaatteet ja vastuut, sekä sen toimintamalli. Seksuaaliseen hyväksikäyttöön, ja häirintään liittyvät riskit tunnustetaan kehitysyhteistyön riskienhallintapolitiikassa ja toimintamallissa muun muassa ennalta ehkäisevien toimien, seurannan ja raportoinnin osalta varojen väärinkäyttöä koskevan normin (normi 5/2023, VN/8285/2023) mukaisesti.

5.1.2 Rahoitussopimukset ja -päätökset

Varmistetaan, että **kaikki** asiaankuuluvat sopimukset ja päätökset sisältävät säännökset seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemisestä ja siihen puuttumisesta, sekä tähän liittyvistä raportointivaatimuksista. Jos et ole varma muotoiluista, kysy neuvoa KEO:n oikeudellisilta neuvonantajilta (Juristit.KEO-80@gov.fi).

Tällaiset säännökset on sisällytettävä esimerkiksi

- kahdenvälisiin sopimuksiin muiden maiden kanssa, yhteisymmärryspöytäkirjoihin, yhteisrahoitusjärjestelyihin²
- sopimuksiin kansainvälisten hallitustenvälisten järjestöjen ja rahoituslaitosten kanssa³. YK:n järjestelmään kuuluvien toimijoiden kanssa on käytettävä yhdenmukaistettua tekstiä, joka on hyväksytty avunantajamaiden ja YK:n järjestelmään kuuluvien toimijoiden välillä, ks. liite 3
- avustus päätöksiin ja avustussopimuksiin kansalaisjärjestöjen, yritysten ja muiden yksityisten toimijoiden kanssa⁴
- hankintasopimuksiin⁵.

² Mallisäännös: ”Osapuolilla on nollatoleranssipolitiikka seksuaalista hyväksikäyttöä ja häirintää, sekä syrjintää ja valta-aseman väärinkäyttöä kohtaan. Tätä nollatoleranssipolitiikkaa sovelletaan hankkeen täytäntöönpanon kaikilla tasoilla. Kaikkien tällaisten syytösten osalta ryhdytään viipymättä päättäväisiin toimiin.”
[Ks. esim. Suomen ja Nepalin välinen sopimus](#)

³ Ks. ulkoministeriön mallisopimuksen mallisäännös (PC0TQ3XT-16, 8.10.2021): ”Järjestö noudattaa nollatoleranssipolitiikkaa seksuaalista hyväksikäyttöä ja häirintää, sekä syrjintää ja valta-aseman väärinkäyttöä kohtaan. Tätä nollatoleranssipolitiikkaa sovelletaan myös yhteistyöjärjestelyihin järjestön ulkopuolisten toimijoiden ja yksittäisten henkilöiden kanssa. Järjestö ryhtyy viipymättä päättäväisiin toimiin kaikkien tällaisten syytösten osalta.” Varmista viimeisimmät muotoilut oikeudellisilta neuvonantajilta osoitteesta Juristit.KEO-80@gov.fi.

⁴ Avustus päätökseen ja/tai -sopimukseen sisällytettävä mallisäännös: ”Järjestö noudattaa nollatoleranssipolitiikkaa seksuaalista hyväksikäyttöä ja häirintää sekä syrjintää ja valta-aseman väärinkäyttöä kohtaan. Tätä nollatoleranssipolitiikkaa sovelletaan myös yhteistyöjärjestelyihin järjestön ulkopuolisten toimijoiden ja yksittäisten henkilöiden kanssa. Järjestö ryhtyy viipymättä päättäväisiin toimiin kaikkien tällaisten syytösten osalta. Järjestö ilmoittaa välittömästi ulkoministeriölle tällaisista syytöksistä.” Varmista viimeisimmät muotoilut oikeudellisilta neuvonantajilta osoitteesta Juristit.KEO-80@gov.fi.

Myös eettiset säännöt tulee liittää avustus päätöksiin. [Ks. esimerkki \(PDF\)](#)

⁵ Mallisäännös: ”Konsultti noudattaa nollatoleranssipolitiikkaa seksuaalista hyväksikäyttöä ja häirintää, sekä syrjintää ja valta-aseman väärinkäyttöä kohtaan. Tätä nollatoleranssipolitiikkaa sovelletaan myös yhteistyöjärjestelyihin kolmansien osapuolten kanssa. Konsultti ryhtyy viipymättä päättäväisiin toimiin kaikkien tällaisten syytösten osalta. Konsultti ilmoittaa välittömästi ulkoministeriölle tällaisista syytöksistä.”

5.1.3 Tapauksesta ilmoittaminen

Väärinkäyttöepäilyistä (seksuaalinen hyväksikäyttö ja häirintä) ilmoitetaan ulkoministeriön [sähköisen ilmoituspalvelun](#) tai ulkoministeriön AHA-KYT-asiainhallintajärjestelmän kautta varojen väärinkäyttöä koskevan normin (normi 5/2023, VN/8285/2023) mukaisesti.

5.2 Työtoverin seksuaaliseen häirintään puuttuminen

Jos olet joutunut mielestäsi työtoverisi seksuaalisen häirinnän kohteeksi, toimi seuraavasti:

- Voit olla yhteydessä osoitteeseen hal-13@gov.fi kaikissa tilanteissa, joissa tarvitset tukea tai neuvontaa.
- Voit myös olla yhteydessä ulkoministeriön työsuojeluvaltuutettuun (katso sähköpostiosoite [Kampuksesta](#)).
- Jos olet ulkoministeriön työntekijä, voit myös olla yhteydessä ulkoministeriön työterveys-huoltoon (Terveystalo) osoitteessa www.terveystalo.com tai numerossa +3584577349974.

Keskustele tilanteesta henkilön kanssa, jonka taholta koet häirintää.	<ul style="list-style-type: none">• Tee selväksi henkilölle/henkilöille, että koet hänen/heidän käyttöksensä sopimattomaksi.
Keskustele tilanteesta esihenkilösi kanssa.	<ul style="list-style-type: none">• Jos häirintä jatkuu tai koet haasteelliseksi keskustella suoraan häirintää aiheuttavan henkilön kanssa, sinun tulee ottaa asia puheeksi esihenkilösi kanssa.• Keskusteltuaan ensin kummankin osapuolen kanssa erikseen, esihenkilö järjestää yhteiskeskustelun, jossa sovitaan, että häiritseväksi koettu käytös pitää loppua. Lisäksi sovitaan seurantatapaaminen.
Täytä virallinen “ilmoitus työnantajalle työssä koetusta häirinnästä” -kaavake	<ul style="list-style-type: none">• Jos häirintä edelleen jatkuu, täytä kaavake esihenkilöllesi (voit täyttää kaavakkeen jo myös aikaisemmassa vaiheessa)• Tästä käynnistyy virallinen prosessi, jonka tavoite on lopettaa ei toivottu käytös ja sopia seurannasta.

5.3 Koulutukset

Ulkoministeriö järjestää Suomen kehityspolitiikkaa ja -yhteistyötä koskevia koulutuksia 2-3 kertaa vuodessa. Näihin koulutuksiin sisältyy luento seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemisestä (”Seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäiseminen ja poistaminen kehitysyhteistyössä ja humanitaarisessa avussa”). Koulutukset ovat velvoittavia kaikille ulkoministeriön työntekijöille, jotka työskentelevät kehityspolitiikkaan ja -yhteistyöhön liittyvien aiheiden parissa. Lisäksi ulkoministeriö järjestää vuosittain syventävää koulutusta seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemisestä. Nämä koulutukset ovat avoimia koko ulkoministeriön henkilöstölle. Voit kysyä lisätietoja seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän ehkäisemistä koskevasta koulutuksesta KEO-10:ltä.

6 Seksuaalisen hyväksikäytön ja häirinnän termistö

Seksuaalinen riisto, hyväksikäyttö⁶ ja häirintä⁷ voidaan määritellä seuraavasti:

Seksuaalinen riisto (sexual abuse) on haavoittuvan aseman, valtasuhteiden eron tai luottamuksen tosiasiallista tai aiottua väärinkäyttöä seksuaalisiin tarkoituksiin. Siihen sisältyy myös hyötyminen rahallisesti, sosiaalisesti tai poliittisesti toisen henkilön seksuaalisesta riistosta. Esimerkki seksuaalisesta riistosta on seksuaalisten palvelusten vaatiminen vastineena henkilön auttamisesta.

Seksuaalinen hyväksikäyttö (sexual exploitation) on tosiasiallista tai uhattua luonteeltaan seksuaalista fyysistä kajoamista voimakeinoin tai eriarvoisissa tai pakottavissa olosuhteissa. Esimerkkejä seksuaalisesta hyväksikäytöstä ovat raiskauksen yritys, henkilön pakottaminen suuseksiin tai kosketteluun ja raiskaus.

Seksuaalinen häirintä (sexual harassment) on sanallista, sanatonta tai fyysistä, luonteeltaan seksuaalista ei-toivottua käytöstä, jolla tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti loukataan henkilön henkistä tai fyysistä koskemattomuutta erityisesti luomalla uhkaava, vihamielinen, halventava, nöyryyttävä tai ahdistava ilmapiiri. Esimerkkejä seksuaalisesta häirinnästä ovat seksuaalissävytteiset eleet ja muu seksuaalissävytteinen sanaton viestintä, luonteeltaan seksuaaliset huomautukset henkilöistä ja/tai heidän kehostaan, käytöksestään, seksielämästään tai sukupuoli-identiteetistään, pornografinen materiaali ja seksuaalisesti vihjaavat kirjeet, sähköpostiviestit, tekstiviestit tai puhelut.

YK:ssa seksuaalinen hyväksikäyttö katsotaan organisaation toimijoiden ja ulkoisten toimijoiden (kumppanien ja edunsaajien) välillä tapahtuvaksi, kun taas seksuaalinen häirintä työpaikan tai organisaation sisällä tapahtuvaksi.

⁶ Seksuaalisen riiston ja hyväksikäytön määritelmät noudattavat YK:n pääsihteerin sisäistä ohjetta (*bulletin*) ”[Special measures for protection from sexual exploitation and sexual abuse](#)”, 9. lokakuuta 2003.

⁷ Seksuaalisen häirinnän määritelmä nojaa [tasa-arvovaltuutetun määritelmään seksuaaliseen ja sukupuoleen perustuvasta häirinnästä](#).